

Vad skolans yrkesverksamma kan göra

Var medveten om fenomenet

Trauma kopplat till skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon är tyvärr verkliga, vanliga och förekommer i alla typer av familjer. Cirka 2-5% av barn har upplevt skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld. Ungefär hälften av barnen har varit under 8 år då de för första gången blivit utsatta för skadligt och/eller våldsamt beteende. De flesta utsätts för skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon under flera år i sitt eget hem.

Vem som helst som arbetar som yrkesverksam i en skolmiljö kan möta en elev som upplevt skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon, oavsett elevens kön, ålder, utvecklingsnivå eller familjesituation. Trots detta har vissa barn en ökad risk att utsättas för skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon:

- Flickor
- Yngre syskon
- Barn som regelbundet vårdas av sina syskon
- Barn i ny-, adoptiv- och fosterfamiljer
- Barn i vars familjer tidigare har visat tecken på familjevård, sexuellt våld och annan våld/försummelse
- Neurodivergenta barn och barn med funktionsnedsättningar

Tyvärr kan barn och unga bete sig skadligt och/eller våldsamt.

- Skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon förekommer mest vid 12-14 års ålder.
- Unga kan bete sig skadligt och/eller våldsamt mot sina syskon oavsett kön, både mot syskon av samma och av olika kön.
- De flesta som uppvisar skadligt/våldsamt beteende har genomsnittliga eller över genomsnittliga sociala, kognitiva och beteendemässiga färdigheter i skolmiljön.
- Dock har de barn som har utmaningar med självreglering, social interaktion eller utvecklingen av sociala och/eller kognitiva färdigheter en högre risk för skadligt och/eller våldsamt sexuellt beteende.
- Ökad exponering för sexuellt material på nätet har lett till ökade nivåer av tidigt och problematiskt sexuellt beteende.
- De flesta barn och unga som uppvisat skadligt och/eller våldsamt beteende är inte sexuellt intresserade av barn och betar sig inte våldsamt som vuxna.
- Elever med skadligt sexuellt beteende behöver hjälp för att förändra deras beteende och hantera relaterade faktorer. De är ansvariga, men de behöver även övervakning utan skuldbeläggning.

Var färdig att reagera

Skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon kan misstänkas om det har skett en förändring i ett barns beteende eller känslor som väcker oro. Dock visar många barn inga tecken utåt om vad som hänt. Det är även viktigt att komma ihåg att det kan finnas många anledningar till ett barns förändrade beteende.

Information hjälper! Utbilda personalen om hur de bör reagera om ett barn berättar om övergrepp:

- "Jag är ledsen för det som hänt dig."
- "Jag är glad att du berättade åt mig."
- "Det är inte ditt fel."

Mer information om skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld mellan syskon:

- suojellaanlapsia.fi/sv (SV)
- 5WAVES-broschyrer (SV & EN)
- stopitnow.org.uk (EN)
- siblingsexualabusesupport.org (EN)
- siblingsexualtrauma.com (EN)

ANNAT STÖD OCH MATERIAL:

suojellaanlapsia.fi/sv (SV)

5waves.org – siblingsexualtrauma.com (ENG)

Vad skolans yrkesverksamma kan göra (fortsättning)

Förebygg våld

“Jag är en stor förespråkare av omfattande förebyggande utbildning inom skolor. Jag tror att det är ett av de bästa verktygen vi har [för att förebygga sexuellt våld mot barn]...ett verktyg som jag tycker förtjänar vårt fokus.” David Finkelhor, Director, Crimes Against Children Research Center

Utbilda dig själv och annan skolpersonal:

- suojellaanlapsia.fi (FI); exempelvis ‘Ohjeistus opetusalan ammattilaisille lapseen kohdistuneen seksuaaliväkivallan ilmetessä’ -guiden >>>
- learning.nspcc.org.uk/training (NSPCC Child Protection in Schools –utbildning) (EN)
- admin@aimproject.org.uk (ta kontakt via epost för att ta del av utbildningen: Understanding and Managing Problematic and Harmful Sexual Behaviours in Education Settings) (EN)

Lär barnet om kroppens gränser, kroppsfred och samtycke. Påbörja vid en tidig ålder och återkom varje år till ämnet.

Exempel, tilläggsinformation & material på suojellaanlapsia.fi >>>

När du planerar ett läroplan, ta i beaktande följande saker:

- Inklusivitet; elever lär sig olika och har olika behov
- Lär barnen att respektera både andras gränser och att skydda sina egna gränser
- En stark insats på att utveckla digitala säkerhetskunskaper i utbildningen
- Specifik hänvisning till att kroppens gränser gäller också andra barn och familjemedlemmar
- En traumainformerad perspektiv; barn som deltar i utbildningen kan ha blivit utsatta för skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld
- Erbjud utbildningsmaterial även åt föräldrar för att främja barnens inläring
- Erbjud möjligheter åt barnen att diskutera ämnet konfidentiellt, ifall de har andra frågor eller oron.
- Erbjud stöd åt familjer, elever och skolpersonal, då ett barn anmäler att de blivit utsatta för skadligt sexuellt beteende och/eller sexuellt våld.

Lär barnen och påminn dem om kroppsfred, kroppens gränser och samtycke i alla skolmiljöer. Lärande av digitala säkerhetskunskaper är ytterst viktigt.

- Försäkra att digitala säkerhetskunskaper tas i beaktande i skolmiljön.
- Erbjud eleverna möjligheter att göra läxor utan internet.
- Ge regelbundet ut information till föräldrar om åldersanpassade sätt att prata med barnen om beteende på nätet och verktyg för att öka deras digitala säkerhetskunskaper även utanför skolan.

Hjälp elever hitta stöd

Hänvisa elever till olika pålitliga och åldersanpassade resurser som erbjuder rådgivning och stöd gällande sexualitet och/eller nätanvändning. Exempel på rekommenderade källor:

- suojellaanlapsia.fi/sv; #myfriendtoo -webbplats (SV)
- shorespace.org.uk (EN)
- childline.org.uk (EN)

ANNAT STÖD OCH MATERIAL:

suojellaanlapsia.fi/sv (SV)
5waves.org – siblingsexualtrauma.com (ENG)

